

Onderwerp Stand van zaken motie ‘van zorg naar preventie’
ter informatie
Steller Alfons Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	42 18	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	24622-2022
Datum	26-1-2022	Uw brief van	-	Uw kenmerk	-

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie ‘van zorg naar preventie’. Deze motie heeft uw raad tijdens de bespreking van het financieel meerjarenbeeld 2022-2025 en de voorjaarsbrief 2021, op 7 juli 2021, met algemene stemmen aangenomen. Met de motie verzocht u het college bij de begroting 2022 aan te geven waar de beweging van zorg naar preventie versterkt kan worden (zoals door het versterken van buurtwerk, jongerenwerk en/of wijkbudgetten voor initiatieven van inwoners) en om daarvoor waar mogelijk aansluiting te zoeken bij (middelen uit) het NPG, de sociale basis in Groningen en het sociaal perspectiefplan corona.

We hebben onze ambities ten aanzien van de beweging van zorg naar preventie zoals bedoeld in de motie stevig verankerd in de begroting 2022, meer specifiek in deelprogramma ‘gezondheid, welzijn en zorg’. Echter, gezien de nieuwe integrale richtlijnen voor de opstelling van de begroting vanaf 2022, met als belangrijk uitgangspunt dat zoveel mogelijk op hoofdlijnen wordt gerapporteerd, was er minder ruimte om de gewenste beweging expliciet en in de breedte toe te lichten. Dit heeft ertoe geleid dat wij u, in aanvulling op de input uit de begroting, aanvullend over onze inspanningen informeren aan de hand van deze brief.

Vervolg op de motie

Gedurende deze gehele collegeperiode werken wij in het brede sociale domein, gezamenlijk met uw raad, al aan het versterken en uitbreiden van preventieve interventies, ter ontlasting en ondersteuning van de zorg. Veel inzet was en is op die beweging gericht. Naast inhoudelijke interventies hebben we ook de organisatie en inrichting van ons lokale stelsel in dat licht vormgegeven. Zo hebben we met de WIJ-teams en het GON al een aantal belangrijke stappen in dat kader gezet en voegen we

Volgvel 1

hier met de recente ontwikkelingen in de basis jeugdhulp (SAMEN) een belangrijke stap aan toe.

De afgelopen jaren is de beweging ‘van zorg naar preventie’ geïntensiveerd. Deze intensivering is gecombineerd gegaan met extra investeringen in preventie, om e.e.a. mogelijk te maken. In dat kader hebben wij onder andere, in aansluiting op het geheel aan lopende interventies, op het volgende ingezet:

- Diverse acceleratieprojecten voor WIJ Groningen, zoals het project ‘Leefwereld aan zet’ of het versterken van de triage.
- Het investeren in de versterking van de sociale basis door samen met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en professionals te bespreken wat nodig is voor een sterke sociale basis in het dorp of de wijk om deze vervolgens te kunnen vertalen in benodigde interventies.
- Het versterken in de sociale (infra)structuur ter stimulering van ontmoeting, met gebruikmaking van de buurt- en dorpshuizen.
- Het ontwikkelen van Ondersteuners Jeugd en Gezin bij de Groninger huisartsen en WIJ Groningen, ter voorkoming van de inzet van specialistische hulp waar dit niet strikt noodzakelijk is.
- Het vanuit het sociaal perspectiefplan corona tegengaan van eenzaamheid onder oudere inwoners, mede als gevolg van de pandemie, door verschillende interventies (zoals Grip & Glans, Sociaal Vitaal en UP!-themagesprekken)
- Het organiseren van een breed en divers aantal activiteiten voor kinderen, mede als gevolg van de impact van de lockdown op deze groep (zoals het integraal zomerplan, de Open Gym, Dreamcourts en de Bslim zomertour).
- Project Kind aan Huis van Humanitas, waarbij vrijwilligers kinderen opvangen die om wat voor reden dan ook even uit huis moeten worden geplaatst.
- Beschikbaar stellen van budget voor elk WIJ-team om op deze manier laagdrempelig bewonersinitiatieven te ondersteunen. We sluiten graag aan op preventieve interventies die van inwoners zelf komen.
- Het inzetten van Mental core; een methodiek uitgevoerd door WIJ Groningen om mensen mentaal weerbaarder te maken d.m.v. sport en bewegen.
- Kansrijke Start, gericht op het bieden van een zo goed mogelijke start voor elk (on)geboren kind in Groningen, zodat het gezond en veilig kan opgroeien. Dit wordt mogelijk gemaakt door het aanbieden van zorg, passende ondersteuning en empowerment van jonge (potentiële) ouders.
- Positief opgroeien, waar we stedelijk en wijkgericht fors inzetten op positief opgroeien, succesvolle schoolloopbaan en brede ontwikkeling. Zo leggen we een fundament voor toekomstig welzijn.
- Gezinscoaches en gezinsverzorgenden bij WIJ Groningen die zorgen voor een integrale, laagdrempelige en vraaggerichte ondersteuning voor gezinnen, zonder indicatie.
- Jouw Ingebrachte Mentor (JIM), een methodiek die werkt met vertrouwenspersonen uit het eigen netwerk van jongeren, als steunfiguur voor de jongere en als adviseur voor ouders en hulpverleners. De WIJ-medewerkers zijn getraind in deze methodiek.
- Druk en Dwars, wat door onderzoek, voorlichting en training bijdraagt aan het normaliseren en demedicaliseren van druk en dwars gedrag van kinderen in de basisschoolleeftijd, het voorkomen van etiketten en het leren omgaan met druk en dwars gedrag.

Volgvel 2

- Aansluiting Jeugd–Onderwijs waarbij de samenwerking in het grijze gebied van jeugdhulp en passend onderwijs wordt versterkt, met collectivering van jeugdhulp in het onderwijs en vroegtijdige signalering.
- Met het Thuiszitterspact wordt ingezet op het terugbrengen en voorkomen van (langdurig) thuiszitten van jeugdigen.
- Het in brede zin faciliteren en benutten van sport- en beweegfaciliteiten, waaronder het sport-, speel- en beweegvriendelijk maken van de openbare ruimte.
- Het vergroten van het sportief kapitaal van de gemeente door ‘een leven lang sporten’ te faciliteren vanuit onder meer het bewegingsonderwijs, buurtsportcoaches en sportclubs.
- JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht), waarbij we inzetten op gezond eten en voldoende bewegen. We zijn een officiële JOGG gemeente.
- De Gezonde School aanpak waarmee scholen een structurele bijdrage leveren aan de gezondheid van onze leerlingen en het leerklimaat.
- Het ontwikkelen en inzetten van vroegsignalering in het basisonderwijs om zorgen om kinderen vroegtijdig te signaleren en om vroegtijdig passende interventies in te kunnen zetten.
- Vanuit project ‘Koers en Kansen’ wordt een bepaalde groep gedetineerden (de zgn. ‘zelfmelders’) voorafgaand aan hun detentie bezocht en worden waar nodig interventies ingezet die detentieschade voorkomen dan wel beperken.
- Het organiseren van een ‘Grijfsfonds’, waarmee samen met Lentis en Menzis wordt zorggedragen voor preventieve interventies op het domein van de ggz. Zo kunnen we initiatieven financieren die buiten de Zorgverzekeringswet en/of Wmo vallen.
- Het gezamenlijk met Menzis investeren in bewustwording van de noodzaak van leefstijlinterventies door onder meer de beschikbaarstelling van de app Samen Gezond en het mogelijk maken van (sport)evenementen.
- Rookvrije generatie; wij zijn aangehaakt bij de Landelijke Alliantie Rookvrij Nederland. Dit heeft er o.a. toe geleid dat alle scholen in Groningen rookvrij zijn.
- Lokaal preventie akkoord, waarmee we nog meer inzetten op aandacht voor stoppen met roken, gezonde voeding/gezond gewicht en mentale weerbaarheid.
- Het alcohol convenant; samen met de RUG, Hanze hogeschool en acht Groninger studentenvereniging is dit convenant ondertekend om alcohol gebruik te verminderen. In het convenant zijn 20 maatregelen opgenomen om dit te bewerkstelligen.

Het bovenstaande overzicht is niet uitputtend. Het betreft een dwarsdoorsnede van preventieve interventies binnen het sociaal domein aan de hand waarvan we de breedte van onze inzet op preventie illustreren. Deze focus op preventie houden we stevig vast.

De beweging ‘van zorg naar preventie’ in de begroting 2022

De intensivering van de beweging ‘van zorg naar preventie’ heeft ook zijn weerslag op de gemeentebegroting 2022, met inbegrip van het eerder genoemde gegeven dat het aantal programma’s fors is teruggebracht en binnen de verschillende deelprogramma’s en beleidsvelden op een hoger abstractieniveau wordt gerapporteerd. Dit geldt ook voor het nieuwe deelprogramma ‘gezondheid, welzijn en zorg’, wat in de begroting 2022 onderdeel uitmaakt van programma ‘Sociaal en Vitaal’.

Het huidige deelprogramma ‘gezondheid, welzijn en zorg’ beslaat een significant deel van het sociaal domein, met onder andere de Jeugdhulp, Wmo, Beschermd Wonen en Opvang en het geheel van de sociale basis. Waar de begroting de afgelopen jaren ten aanzien van deze thema’s nog in belangrijke mate in het licht stond van het beschrijven van interventies en activiteiten, zijn deze thema’s in de huidige begroting veel meer op hoofdlijnen, op resultaatniveau gebracht. De meer uitgebreide beschrijvingen van interventies, die de begrotingen van de afgelopen jaren kenmerkten, maken niet langer (prominent) onderdeel uit van de huidige begroting.

Binnen deze nieuwe begrotingsstructuur hebben we desondanks nadrukkelijk aandacht kunnen geven aan de beweging van zorg naar preventie. Zo hebben we ten opzichte van de begrotingen van de afgelopen jaren relatief meer resultaten ten aanzien van het versterken van de sociale basis en het stimuleren van samenlevingsopbouw opgenomen. Daarnaast hebben we, ten opzichte van de begrotingen van de afgelopen jaren, verschillende resultaten met preventieve interventies opgenomen die betrekking hebben op publieke gezondheid. Tevens hebben we verschillende resultaten die niet direct betrekking hebben op primaire preventie, ten opzichte van de begrotingen van de afgelopen jaren, nadrukkelijker in verband gebracht met de sociale basis. Dit illustreren we aan de hand van een drietal voorbeelden uit de begroting 2022:

- Signalen over inwoners die als gevolg van psychiatrische problemen, middelengebruik en/of een verstandelijke beperking (mogelijk) onbegrepen en soms gevaarlijk gedrag vertonen worden zo vroeg mogelijk opgepakt waardoor zo tijdig mogelijk passende ondersteuning is gerealiseerd, gericht op herstel en herwinning van zelfredzaamheid.
- Meer inwoners in een kwetsbare positie zijn bekend met en maken tijdig gebruik van lokale voorliggende voorzieningen, waardoor een beroep op voorzieningen op het terrein van Maatschappelijke Opvang vaker kunnen worden voorkomen.
- Signalen van inwoners die in huiselijke kring te maken hebben met (lichamelijke en/of psychische) mishandeling en/of geweld worden zo vroeg mogelijk opgepakt waardoor zo tijdig mogelijk passende ondersteuning is gerealiseerd, gericht op beëindiging van deze situatie.

Aanvullend is in de begroting 2022 extra aandacht besteed aan de beweging van zorg naar preventie bij de beschrijving van de relevante ontwikkelingen. In alle genoemde ontwikkelingen, dwars door het gehele deelprogramma, komen preventieve aspecten aan bod.

Concluderend blijven we dus stapsgewijs en gestaag uitvoering geven aan de door uw raad aangenomen motie, zowel qua doorlopende ontwikkeling en bestending van preventieve interventies in het brede sociaal domein als in het verbinden van deze interventies met onze gemeentebegroting. Daarbij blijven we volop aansluiten bij het NPG en continueren we het sociaal perspectiefplan corona. Ook ontwikkelen we de sociale basis door. Momenteel werken we hard aan de tweede fase van deze

Volgvel 4

ontwikkeling waarbij we, samen met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en professionals bespreken wat nodig is voor een sterke sociale basis in het dorp of in de wijk. Dit sluit aan bij het gebiedsgericht werken en de activiteiten van de gebiedsteams die de contacten hebben met alle partners in de wijk of het dorp. Binnenkort informeren wij u uitvoeriger over deze ontwikkelingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.